

БАРНОМАИ ФАН (СИЛЛАБУС)

1. Мақоми фан дар Барномаи кории таълим

Фанни «Сурдопсихология» ба гурӯҳи фанҳои ҳатмии бахши таҳассусӣ аз рӯи ихтисоси Сурдопедагогика-инфоматика (1-03.03.06), дохил мешавад.

Дар нақшаи таълимии заминавӣ, нақшаи корӣ аз рӯи ихтисос ва Барномаи таълим барои омӯзиши фанни мазкур дар 2 семестр 8 кредит (128 соат) ҷудо шудааст. Барои таълими назариявӣ 32 соат, амалии аудиторӣ 32 соат, барои машғулиятҳои аудиторӣ корҳои мустақилонаи берун аз аудиторӣ донишҷӯён 64 соат ҷудо шудааст. Дарсҳои лексионӣ, амалӣ, корҳои мустақилонаи донишҷӯён бо роҳбарии омӯзгор (КМДРО) дар ҷадвали дарсҳо гузошта мешаванд ва ба сарбории умумии таълимии омӯзгор ва донишҷӯ ворид нуксонӣ шунавоидоштада мешаванд. Номгӯи корҳо ва супоришҳои барои корҳои мустақилонаи донишҷӯён (КМД) пешбинишуда ба ҳаҷми умумии сарбории омӯзгор дохил намешавад. Аммо омӯзгори фан рафти иҷрои КМД-ро назорат мебарад ва дар журнали кафедра қайд мегузорад.

2. Салоҳиятнокии касбӣ ва умумӣ оид ба сатҳи азхуднамоии фан тибқи талаботи Барномаи кории таълим

Ин талабот аз Стандартҳои давлатӣ, стандартҳои ихтисос ва салоҳиятнокии касбӣ аз рӯи ихтисос гирифта шуда бо нақшаи таълимии заминавӣ, нақшаҳои кори таълимӣ, Силлабус ва ин Барномаи кории таълим мувофиқат менамояд ва татбиқнунандаи асноди мазкур дар амал ва кор мебошад.

Дар натиҷаи омӯзиши фанни «Сурдопсихология» донишҷӯён бояд чунин салоҳиятҳои касбиро соҳиб шаванд:

А) Бояд донанд:

- ❖ таснифоти психологӣ баҷағони шунавоиашон нуқсон доштаро донанд;
- ❖ хусусиятҳои ва нишонаҳои асосии инкишофи психики кӯдакони нуқсонӣ шунавоӣ доштаро донанд;
- ❖ қонуниятҳо ва омилҳои таъсиррасониро ба инкишофи психики кӯдакони нуқсонӣ шунавоӣ доштаро донанд;
- ❖ ташҳиси психологӣ, педагогӣ ва тиббии кӯдакони нуқсонӣ шунавоӣ доштаро донанд;

Б) Бояд тавонанд:

- ❖ ҳолати равонии кӯдакони нуқсонӣ шунавоӣ доштаро муайян нуқсонӣ шунавоидоштада тавонанд;
- ❖ фаъолиятҳои маърифатии кӯдакони нуқсонӣ шунавоӣ доштаро бо роҳи усулҳои гуногун инкишоф дода тавонанд;

- ❖ умумият ва фарқияти фаъолиятҳои маърифатиро дар кӯдакони солим ва шунавоиашон осебдидаро муаян нуксони шунавоидоштада тавонад.

В) Аз худ намоянд:

- ❖ луғату истилоҳҳои фанни мазкурро;
- ❖ номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст;
- ❖ номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд;
- ❖ номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.

Г) Малака пайдо кунанд:

- ❖ ҳолати рӯҳии кӯдакониро муайн нуксони шунавоидоштада метавонад;
- ❖ фаъолиятҳои маърифатии кӯдакониро муайян нуксони шунавоидоштада метавонанд;
- ❖ хусусиятҳои психологӣ инкишофёбии шахсияти бачагони УШОДро медонад;
- ❖ муносибатҳои байниҳамдигарӣ ва идроки байниҳамдигарӣ дар бачагони УШОД-ро барқарор нуксони шунавоидоштада метавонад;
- ❖ дар ин самт корҳои илмӣ -тадқиқотӣ иҷро нуксони шунавоидоштада метавонад.

Барои таълими фанни «Сурдопсихология» тибқи нақшаи таълимии заминавии ихтисоси Сурдопедагогика-инфоматика (1-03.03.06) 6 воҳиди санҷишӣ (64) – ӣ чӯдо шудааст.

3. Натиҷаҳои ниҳой: имтиҳон

Аз фанни «Сурдопсихология» санҷиши марҳилавӣ дар ҳафтаи 7-ум ва 14-ум дар ду давр гузаронида шуда, дар охир донишҷӯён аз фанни мазкур имтиҳон месупоранд.

4. Ҷадвали тақсими соатҳои фанни «Сурдопсихология»

Т/р	Намуди дарсҳо	Соатҳои аудитори								КМД
		Миқдори умумии соатҳо	Дарси лексионӣ	Дарси амалӣ	Дарси семинарӣ	Дарси лабораторӣ	КМДРО			
							Дарси лексионӣ	Дарси амалӣ	Кор дар устохона ва парки технологӣ	
	Миқдори умумии соатҳо:	96								
1	дарсҳои лексионӣ		64							
2	дарсҳои амалӣ			32						
3	дарсҳои семинарӣ									
4	дарсҳои лабораторӣ									
5	Кори мустақилонаи					-	-			

	аудитории донишчӯ бо роҳбарии омӯзгор											
6	Кори мустақилонаи донишчӯён											
Натиҷаи ниҳой: санҷиши марҳилавии якум, санҷиши марҳилавии дуюм, имтиҳон												

5. Мундариҷаи Барномаи корӣ аз фанни «Сурдопсихология»

1. Асосҳои назариявии сурдопсихология
2. Хусусиятҳои инкишофи фаъолиятҳои маърифатии кӯдакони ноқисҳои шунавои дошта
3. Инкишофи шахсияти одамони нуқсони нутқӣ дошта
4. Хусусиятҳои психологии фаъолият.

. ТАҚСИМОТИ МАВЗӯЪ ВА СОАТҲОИ ДАРСӢ АЗ РӯИ ШАКЛИ ДАРС

6.1. Номгӯи мавзӯҳои дарсҳои лексионӣ аз фанни «Сурдопсихология»

Т/р	Номгӯи мавзӯҳо	Миқдори соат
1.	Муқаддима	2
2.	Предмет ва вазифаҳои сурдопсихологияи томактабӣ	2
3.	Методҳои сурдопсихологияи томактабӣ	4
4.	Масъалаи барқарор намудани шунавоӣ-компенсатсия (барқарор намудан)	4
5.	Қонуниятҳои инкишофи психики кӯдакони нуқсони шунавоидошта	4
6.	Таълимоти Л.С.Виготский доир ба инкишофи психика	4
10.	Аҳамияти назариявӣ ва амалии концепсияи инкишофи фарҳангӣ-таърихӣ дар илми психология	4
11.	Хусусиятҳои инкишофи психологии кӯдакон дар давраҳои пешазтомактабӣ ва томактабӣ	4
12.	Инкишофи кӯдак дар батни модар	4
13.	Давраҳои инкишофи пренталӣ	4
14.	Хусусиятҳои инкишофи психики кӯдакони нуқсони шунавоидоштаи синни томактабӣ	4
15.	Инкишофи идрок	4
16.	Инкишофи эҳсос	4
17.	Инкишофи диққат	4
18.	Инкишофи хотир	4

19.	Инкишофи тафаккур	4
20.	Инкишофи фаъолиятҳо	4
	Ҷамагӣ:	64 соат
Натиҷаи ниҳой: санҷиши марҳилавии якум, санҷиши марҳилавии дуюм, имтиҳон		

6.2. Номгӯи мавзӯҳои дарсҳои амалӣ аз фанни «Сурдопсихология»

№	Номгӯи мавзӯҳо	Миқдори соат
1	Таҳлили вазифаҳои сурдопсихология	1
2	Сабабҳои пайдоиши нуқсонҳои шунавоӣ	1
3.	Гурӯҳбандии педагогии нуқсонҳои шунавоӣ	1
4	Муайян кардани нуқсонҳои шунавоӣ доштадани дараҷаҳои нуқсонҳои шунавоӣ	1
5	Саҳми олимдон дар инкишофи илми логопсихология	1
6	Мафҳуми худшиносӣ ва инкишофи он дар ношунавоён	1
7	Муносибатҳои байнишахсии кӯдакон ва наврасони нуқсонҳои шунавоӣ дошта	1
8	Ҳуҷҷатҳои меъёрӣ-ҳуқуқии амалкунанда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таълими ҳамгиро (инклюзивӣ)	2
9	Инкишофи муносибатҳои эмоционалӣ дар кӯдакони давраи тифлӣ	1
10	Таҳлили фаъолияти ашғии кӯдакони нуқсонҳои шунавоӣ дошта дар давраи барвақти бачагӣ	1
11	Хусусиятҳои бозии сюжетӣ –ролнок	1
12	Хусусиятҳои фаъолияти таълимӣ	1
13	Хусусиятҳои фаъолияти меҳнатӣ	1
14	Ёрии психологӣ ба иҷтимоишавии кӯдакони ношунаво	2
		Ҷамагӣ: 32 соат
Натиҷаи ниҳой: санҷиши марҳилавии якум, санҷиши марҳилавии дуюм, имтиҳон		

6.3. Номгӯи мавзӯҳои КМД

Макони азхудкунӣ: китобхона, китобхонаи электроники донишгоҳ

Т/р	Номгӯи мавзӯҳо	Миқдори соат
1	Сурдопсихология ва таърихи он	1
2	Сабабҳои пайдошавии ноқисҳо ва дараҷаҳои он	1
3	Алоқамандии фан бо фанҳои дигар	1
4	Саҳми Л.С.Выготский, А.А. Леонтьев ва дигарон дар инкишофи сурдопсихология.	1
5	Методҳои сурдопсихология	1
6	Омилҳои биологӣ ва иҷтимоӣ. Таъсири он.	1
7	Фаъолиятҳои психикӣ ва маърифатӣ дар инсон	1
8	Маълумот дар бораи нуқсонҳои нутқи	1
9	Шахс, шахсият	1
10	Муайян нуқсони шунавоидоштадани нақши аъзоёни оила дар рушд ва ташаккули муносибатҳои байниҳамдигарии кӯдакони нуқсони шунавоӣ дошта.	1
11	Тақсимот давраҳои синнусолӣ ва муайян нуқсони шунавоидоштадани фаъолиятҳои пешбаранда	1
12	Маълумот дар бораи фаъолиятҳои асосӣ пешбаранда	1
13	Бози-фаъолияти пешбаранда	1
14	Сохтори бозиҳои нақшдору мазмуннок	1
15	Фаъолияти таълимӣ ва меҳнатӣ	1
16	Иҷтимоишавии кӯдакони ношунаво	1
Ҷамагӣ:		16 соат

Холҳо ба дастовардаи донишҷӯ аз КМД дар вақти санҷишҳои марҳилавӣ ба инобат гирифта мешавад.

Тавсияҳо доир ба иҷрои кори мустақилонаи донишҷӯ (КМД) дар дохили Донишгоҳ.

- ✓ интихоби адабиёт мувофиқи мавзӯи дода шуда дар китобхона ва дар китобхонаи электроники Донишгоҳ
- ✓ истифода бурдани нишондодҳои методӣ барои иҷрои корҳои мустақилона дар кафедра;

6.4. Номгӯи мавзӯҳо барои навиштани эссе:

1. Сабабҳои пайдоиши нуқсонҳои шунавоӣ
2. Гурӯҳбандии нуқсонҳои шунавоӣ
3. Омилҳои биологӣ ва иҷтимоӣ
4. Дараҷаҳои нуқсонҳои шунавоӣ
5. Фаъолияти анализаторҳо

7. Таъминоти моддӣ-техникии фанни таълимии «Сурдопсихология» дар дарсҳои назариявӣ ва амалӣ, аудиторӣ ва берун аз аудиторӣ.

Т/р	Номгӯи навъҳои дарс ва таъминоти моддӣ-техникӣ	Номгӯи маводи таълимӣ, пакетҳои таъминоти барномавӣ	Номгӯи воситаҳои техникӣ аудиовизуалӣ, ки дар рафти дарсҳо истифода бурда мешаванд
1	Барои мавзӯҳои лексионӣ	Фонди китобхонаи ДДОТ, Базаи маълумотҳои китобхонаи электронӣ, аудиторияи компютерӣ, ки бо шабакаи интернет ва тахтаҳои электронӣ пайваст мебошанд.	Маводҳои аёни ва дидактикӣ дар шакли таблитсаҳо, графикҳо, расмҳо, маводҳои тестӣ барои тақсим нуқсонҳои шунавоидоштадан ба донишҷӯён, маводҳои видео ва аудиоӣ: дискҳои таълимӣ.
2	Барои мавзӯҳои амалӣ	Фонди китобхонаи ДДОТ, Базаи маълумотҳои китобхонаи электронӣ, аудиторияи компютерӣ, ки бо шабакаи интернет ва тахтаҳои электронӣ пайваст мебошанд.	Маводҳои аёни ва дидактикӣ дар шакли таблитсаҳо, графикҳо, расмҳо, маводҳои тестӣ барои тақсим нуқсонҳои шунавоидоштадан ба донишҷӯён, маводҳои видео ва аудиоӣ: дискҳои таълимӣ.
3	Барои мавзӯҳои корҳои лабораторӣ	Фонди китобхонаи ДДОТ, Базаи маълумотҳои китобхонаи электронӣ, аудиторияи компютерӣ, ки бо шабакаи интернет ва тахтаҳои электронӣ пайваст мебошанд.	Маводҳои аёни ва дидактикӣ дар шакли таблитсаҳо, графикҳо, расмҳо, маводҳои тестӣ барои тақсим нуқсонҳои шунавоидоштадан ба донишҷӯён, маводҳои видео ва аудиоӣ: дискҳои таълимӣ.
4	Барои мавзӯҳои КМДРО	Фонди китобхонаи ДДОТ, Базаи маълумотҳои китобхонаи электронӣ, аудиторияи компютерӣ, ки бо шабакаи интернет ва тахтаҳои электронӣ пайваст мебошанд.	Маводҳои аёни ва дидактикӣ дар шакли таблитсаҳо, графикҳо, расмҳо, маводҳои тестӣ барои тақсим нуқсонҳои шунавоидоштадан ба донишҷӯён, маводҳои видео ва аудиоӣ: дискҳои таълимӣ.
5	Барои	Фонди китобхонаи ДДОТ,	Маводҳои аёни ва

	мавзӯҳои КМД	Базаи маълумотҳои китобхонаи электронӣ, аудиторияи компютерӣ, ки бо шабакаи интернет ва тахтаҳои электронӣ пайваст мебошанд.	дидактикӣ дар шакли таблитсаҳо, графикҳо, расмҳо, маводҳои тестӣ барои тақсим нуксони шунавоидоштадан ба донишҷӯён, маводҳои видео ва аудиой: дискҳои таълимӣ.
--	--------------	--	--

8.Талаботи Корфармо:

8.1. Устод ӯҳдадор мешавад, ки дар асоси талаботи ин Барнома фанро таълим диҳад.

8.2. Муdiri кафедра вазифадор аст, ки аз рӯи ин Барнома нақшаи инфиродии устои кафедраро тасдиқ намояд ва дарсро назорат кунад.

8.3. Декани факултет, ҷонишини декан - эдвайзер дар асоси Барномаи мазкур ва талаботҳои он назорати фанни таълимӣ ва сифати дарсро арзёбӣ менамояд.

8.4. Раёсати таълим, бахшҳои он ва дигар сохторҳои Донишгоҳ аз рӯи Барномаи мазкур назорат мекунад, ҳисоби соатҳоро тибқи Барномаи мазкур месозад ва дар асоси татбиқи ин Барнома маош ва дигар баробар ҳисобкунии таълимиро ба анҷом мерасонад.